

من بووم.. نهک شیرزاد حهسهن

نووسینی: دکتور شیرکو کرمانج

+ روونکردنه و هیهک: سلاو.. ماوهی ههفتهیه که که میوانانی تووری کومه لایه تی سه رقالی کاردانه و هیهکی راسته و خوئی نیگه تیغ و ههم پوزه تیغ بوون، سه بارهت به چه ند گرتیه کی قیدیویی که من تیایدا هه ندیک روانینی خووم خستوته روو سه بارهت به ناله باری دوخی سیستمی پهروه رده له سه ر ئاستی دونیا و عیراق و کوردستان، له سه ر چه ند ئاستیکی جیاوازدا، که پتر ته نگزه یه کی دروست کرد په یوه ست به و برگه یه کی که تیایدا ئامازهم به وه کرد که وانه کانی پهروه رده ی ئایینی قونای سه ره تایی و ناوه ندی بوشاییه کی تیایه که له وه دایه و ده کریت بییت به مایه ی خولقاندنی روخی توندوتیژی و خو جیا کردنه وه ی مه زه بزه ده یی و ههم روخی به دکارانهی "داعش" ئاسا، که بو ئهم ده ربیرین و بوچوونه ش پشتم به ستبوو به تویرینه و هیه کی ئه کادیمستانه ی "دکتور شیرکو کرمانج"، به لام که کوئی دیداره کهم به جوړیک مونتاج کراوه که من بووم به خاوه نی ئه و روانینه نه ک دکتور شیرکو کرمانج که ئهم خوئی وه ک شاره زایه کی بواری سیاست و ئایین پییگه یشتووه، دیاره من هاوسوژی ئه و مه ترسی و روانینه ی دکتور شیرکو،م، ده نا ئامازهم پیینه ده دا، به لام له م نووسینه ی که دکتور خوئی به خواشته ی خوئی چه زی کرد خاوه ندارییه تی ئهم بوچوونه بکات که مافی خوویه تی و ره وایه، بویه منیش ئاماده بووم له ئه کاونت و په یچی خوومدا بلاو بکه مه وه بو ده رختنی دیویکی شاره وای راستیه کان بو میوانانی سه ر خوانی تووری کومه لایه تی و ههر بزین.

- وهک ئاگادارن کومه لیک کهس، به تاییه تی ئیسلامیه کان، له سه ر ئه و گرتیه قیدیویییه ی رومانووس و نوسه ر و ماموستا شیرزاد حه سه ن هاتوونه ته ده نگ. له ملاو ئه ولا هه ندیکیش هه ره شه ده که ن گوایه کاک شیرزاد سووکایه تی کردووه و گوتوویه تی کتیبه کانی پهروه رده ی ئیسلامی له قوتابخانه کانی هه ریمی کوردستان داعش دروست ده که ن. سه ره تا ده بی ئه وه راستبکه مه وه که کاک 'شیرزاد' گوتوویه تی به گه رانه وه بو سه رچاوه یه ک که تویرینه و هیه کی دکتور 'شیرکو کرمانج' ه. (به نه ده) وانه کانی پهروه رده ی ئیسلامی له قوتابخانه کانی هه ریمی کوردستان داعش به ره هم دینن که من خاوه نیم، نه ک خودی 'شیرزاد' بو خوئی به م ده رئه نجامه گه یشتییت.

له به رئه وه ی گفتوگوکان راسته و خوئی په یوه ندیان به چه ند تویرینه وه و بابه ت و چاوپیکه وتنی منه وه هیه، به باشمزانی که سه ره تا بو وه لامی ئه وانیه کی هاتوونه ته ده نگ و ده لاین شتی و له کتیبه کانی پهروه رده ی ئیسلامی نیه که داعش دروستکه ر

بیت، هر بۆ نمونه ئاماژه به چهند دهق و پهياميک له کتیبهکان ده کهم، بهلام هر رۆژهی نموونهیهک دهخمه پروو. دواتر، له دهرفتهیکدا کورتهی تویرینهوهکانم دووباره بلأوده کهمهوه.

سهرهتا دهبیت ئهوه بلیم کاتیک کاک شیرزاد دهلیت کتیبهکانی پهروهدهی ئیسلامی داعش بهرهمدینیت مه بهستی "داعشیزم" ه، واته عهقلیبهتی داعش، ریک ئهوهی که من له تویرینهوهکان پیداگرم لهسهر کردوون، ئهگینا ئه کاتهی من تویرینهوه کهم ئهجامدا بوو داعش وهک ریکخراویک بوونی نه بوو.

بۆ ئهم مه بهسته سهرهتا وا چاکه پیناسهی عهقلیبهتی داعش یان داعشیزم بکهین. داعشیزم فۆرمه ههره توندپهوه کهی ئیسلامیزمه، ئه و ئیسلامیزمه که میانپهوانی وهک یه کگرتو و توندپهوانی وهک داعش کۆده کاته وه. لیره مه بهست له میانپهویی و توندپهویی زیاتر له بیرکردنه وه نییه؛ به لکو له ریباز و ئامراز و دهرکهوته دایه. ههرچونیک بیت، مه بهست له عهقلیبهتی "داعش" تیگه یشتنیکی تاکرپهوانه و ره هاییگه ریبانه یه بۆ ههقیقهت، به مانایه کی دیکه، مرۆفیک که هه لگری بیروباوه ریکو جیهان بینییه ک بیت که پیو ابیت ههقیقهتهکان هه مووی لای ئه وه و ئهوانی دیکه ده بیت بینه سهر ریکچه کی ئهوانی داعشگهرا، ئهگینا له ناو دهرین، له باشتترین حاله تیشدا ببن به پاشکو. هاوکات، له بهر ئه وهی ههقیقهتهکانی ئهوان، مه بهستم عهقل داعشئاسا کانه، ههقیقهتی دینین ئیدی پیروزن و له دهره وهی گومان و پرسیار و رهخنه، ههر کهس و لایه نیکی لیان نزیک ببیته وه، ده بیت سزا بدرین و سهریان په لبدریت.

به کورتهی، ئیسلامیزم/داعشیزم ئه و تیوره فیکری یان ئایدیۆلۆژییه سیاسییه که له ئاکامی ههولهکانی کهسانی وهک (سهید قوتب یان ئه بوبه کر به غدادی) جیگیر بووه، ریکخراویکی وهک (ئیخوان موسلیمون) یان بزوتنه وهیه کی (داعش) ئاسا بهرهمدیت، ئه ویش به خویندنه وهی سه رچاوه سه ره کییهکانی دینی ئیسلام. به دهربرینیکی دیکه، ئه و دیدگایه که دین و سیاست لیکنتری جیا ناکاته وه، واته جیهان بینییه که که ئیسلام ته نیا وهک دینیک نابینیت که تیگه یشتنی تایبته به خوی هه بیت بۆ بوونی رسکینه ریک (خالق) یک، له گه ل چه ندین رپوره سمی په رستن وهک نویر و رۆژوو، به لکو وهک ئایدیۆلۆژیا و سه رچاوه و رپنیشاندهر و رپنماییکه ریک بۆ ته واوی پرسه سیاسی و کومه لایه تی و ئابورییهکان ده یینیت و مامه له ی له گه لدا ده کات. به

واتایه کی دیکه، وهک بیرمه ند و تیۆریسته ئیسلامیه کان ده لّین "ئیسلام شیوازیکی کاملی ژیانه" و "تاکه چاره سهره" بو پرسه سیاسی و کۆمه لایه تی و ئابوورییه کانیش.

هاوکات ده بیّت ئه وهش بلّیم که من باوه ر ناکه م من و کاک 'شیرزاد'یش پیمانوا بیّت که کتیبه کانی پهروه رده ی ئیسلامی تاکه به ره مه یینه ری داعش و داعشیزم بن له هه ری می کوردستان. هیچ دیارده یه ک، فیکریک، رووداو یک نییه که یه ک هوکاری هه بیّت. کاک شیرزاد قسه کانی له سهر رۆلی قوتابخانه و پهروه رده بوو، تو یژینه وه کانی منیش ته نیا له سهر کتیبه کانی پهروه رده ی ئیسلامی له قوتابخانه کانی هه ری م بوو، بو یه هه ردوو کمان ئامازه مان به و هوکاره کردوو که له پشت سه ره له دانی "داعش" و "داعشیزم" دایه، ده نا ده یان هوکاری دیکه هه ن له پشت دروستبوونی ئیسلامیزم / داعشیزم له کوردستان و له جوگرافیا و شوینه کانی دیکه دا.

ده بیّت ئه وهش بلّیم که له نووسینی ئه م بابه ته ریسا و ریکاره ئه کادیمییه کان به کارنه هاتوو؛ چونکه ئه مه ی ئیره تو یژینه وه نییه به لکو خستنه پرووی هه ندیک له ده رئه نجامی تو یژینه وه کانه، بو ورده کاری زیاتر ده بیّت بگه ری نه وه بو سهر تو یژینه وه کان.

با بیینه سهر ناوه رۆکی بابه ته که. له م کورته بابه ته و له رۆژانی داهاتوودا به چه ند نموونه یه ک پشتراستی ئارگیومی نتی تو یژینه وه کانم ده که مه وه، که ده کریت وه ک به رگرییه ک له کاک شیرزاد ببینریّت، وا بیّت یان نا.. گرتیکم نییه!

+نمونه ی یه که م:

له کتیبی پهروه رده ی ئیسلامی بو پۆلی پینجه می بنه رته تی چاپی (۲۰۱۱) و له لاپه ره (۴۰) دا، دانه رانی کتیبه که ده لّین: "شاندیکی کریستیانه کانی هه ری می "نه جران" هاتنه لای پیغه مبه ر (د.خ)، ئه ویش دوای خستنه پرووی باسیکی چر و پری سه باره ت به ئایینی ئیسلام، پییغه رموون، ئه وه ئیسلامه، یان وه ری بگرن یان سه رانه بده ن، ئه گه ر نا.. خو تان ئاماده بکه ن جه نگیک که له گه ل ئیوه دا به رپای ده که یین" له په راویژدا (ته ماشای وی نه ی هاو پیچ بکه ن).

ئىستا دەزانم ھەندىك كەس دەلئىن جا كى دەلئىت ئەم چىرۆكە راستە، يان ئەم فەرموودەيە سەحىحە. نەك بۆ ئەم نموونەيە؛ بەلكو بۆ ھەموو نموونەكانى دىكەش ئەو پەرسى من نىيە. پەرسى من ئەوئە داخۆ ئەم دەقە چ پەيامىك يان تىگەيشتنىك لای خویندكار/منداڵ دروست دەكات؟ بە كورتى و بە راشكاوى دەپەرسم، ئەم دەقە "داعش" دروست نەكات، ئىدى نازانم چى داعش دروست دەكات ئەگەر دەقى وا دروستى نەكات؟ ئاخىر ئەم دەربەرىنە بە راشكاوى بە منداڵان دەلئىت ئەو كرستيانانەي لەگەلتاندا دەژىن لەم و لاتە دوو بزاردەيان ھەيە: يان سەرانەي/باجى "كرستيان-بوونيان" بەدەن؛ يان دەبىت شمشىر بە رووياندا ھەلبكىشىن و بىانكوژىن. لە (۲۰۱۴) دا كاتىك داعش ھات و دەشتى "نەينەوا"ى داگىرکرد، رىك بەو شىوئەيە مامەلەي لەگەل "كرىستيانەكان" كرد، ھەك ئەوئە بلىيت ھەموويان خویندكار ببوون لە قوتابخانەكانى كوردستان.

ئەوئەي راستى بىت ئەم دەقە لە چاپى (۲۰۱۵)ى ھەمان كتیب رەشكراوئەتەو، تەنيا ئەو چەند دىرە نەك تەواوى بابەتەكە. ئەمەش دوو شت دەسەلمىنىت: يەكەمیان: ئەو رەخنانەي كە من گرتبووم لەو كتیبانە لە سالى (۲۰۱۲) ھو، چ بە نووسىن چ بە چاوپىكەوتن، لەگەل ئەو دىدارانەي كە لەگەل ھەزىرى پەروەردە و بەرپوئەبەرى گشتى پرۆگرام و چاپەمەنىيەكان سازكران، ھاوكات ھەولەكانم لەگەل رىكخراوى "يونسكو"، كارىگەرىيان ھەبوو، كە بۆ ھەموومان جىگەي خوئشالى و دەستخوئشىيە. بەلام زۆر بە راشكاوى دەبلىم كتیبەكانى پەروەردەي ئىسلامىي دەيان و سەدان نا؛ بەلكو ھەزاران پەيام و چىرۆك و گوزارشت و دەربەرىنى واى تىدايە كە مەرج نىە داعش دروستكەر بن، بەلام ھىندە كرچ و كالىن كە بە ھىچ شىوئەيەك ھىچ پەيام و نرخیكى پەروەردەيى لە خوئيان ناگرن، بگرە بە پىچەوانەو پەيامى ناتەبايى و دژە پىكەوئەژيان و پەراوئىزخستن و بە كەمزانىنى ئەوانى دىكە لەخوئيان دەگرن.

نموونەي دووھم: لادانى ئەو دەربەرىنە لە چاپە نوئىكەدا خوئ سەلمىنەرى ئەوئەيە كە تەنانەت دانەرانى كتیبەكانىش دركى مەترسىي بوونى دەقىكى لەم جوئەريان لە كتیبەكان كرددوھ.

ھەك لە سەرەتادا گوتم، تا چەند پوژىكى دىكە ھەر پوژەي لە كورئە بابەتتىكدا بە خستەنەرووى نموونەيەك دەمەوئىت راستىي "داعشدروستكەرى" كتیبەكانى پەروەردەي ئىسلامى لە قوتابخانەكانى ھەرىم بخرەمە روو. بەلام دەبىت ئەو بلىم كە ئەو

نوسخانه‌ی که من له (۲۰۱۲) تا (۲۰۱۵) ئیشم له‌سه‌ر کردوون، ئیستا له کتیبخانه‌که‌مدان له "ئوسترالیا" و لیڤه له‌به‌ر ده‌ستم نین، بویه کارکردنم زۆر ئاسان نابیت. به‌هه‌رحال هه‌ر چۆنیک بیت هه‌ول ده‌ده‌م لانیکه‌م پینچ شه‌ش نمونه به‌مه‌پوو. چاوه‌پوان بن.

وانه‌ی پازدهم

نه‌بو عوبه‌یده‌ی ده‌ستپاک (د.خ)

دوانه‌ی ده‌ستپاک‌ی و به‌هیزی ، خاوه‌نه‌که‌یان دهر‌ازیننه‌وه ، به‌ ده‌ستپاکیه‌که‌ی هم‌وان نوور دهبین له‌ زیان و ستم هیزه‌که‌شی فاکتوری پاراستنی نه‌و سپارده‌یه‌یه به‌ هه‌ده‌ر ناچیت و به‌ که‌سیش نافه‌وتیت .

دایکی ریژوان شه‌ونک ته‌ماشای زنجیره‌یه‌کی ته‌له‌فریونی ده‌کرد که‌ دهر‌باره‌ی هاوه‌لنکی پیغه‌مبهر (د.خ) بوو به‌ ناوی (نه‌بو عوبه‌یده‌ی جه‌راح) ، به‌ هو‌دای کچی گوت نزیك به‌رموه با به‌سه‌رهاتی نه‌و هاوه‌له به‌ریزه‌ت بو باس بکه‌م .

کچه‌که‌ی هاته‌ پینشه‌وه ، گوتی : دایه‌ گیان من زور پهروشی گوئیستی به‌سه‌رهاتی هاوه‌لانی به‌ریزی پیغه‌مبهرم (د.خ) .

دایکی گوتی : من زور شاد و به‌خته‌ومرم که‌ کچه‌که‌م ده‌بینم له‌ ژبانی سه‌روه‌رمان و هاوه‌لانی ده‌کولیتنه‌وه ، ته‌مه‌نت دریزی کچم ، جا گوئیگره بو نه‌م باسه‌ گرنکه ، شانديکی کریستیانه‌کانی (نه‌جران) هاتنه‌ لای پیغه‌مبهر (د.خ) نه‌وه‌ش دوا‌ی خستنه‌ رووی باسینکی چرو پیری نیسلام ، پینی فرموون ، نه‌وه نیسلامه ، یان وه‌ریبگرن یان سه‌رانه بدن ، نه‌گه‌ر نا خوتان ناماده بکه‌ن جه‌نگتان له‌گه‌ل ده‌که‌ین . نه‌وانیش بریاریاندا سه‌رانه بدن به‌رانبه‌ر پاریزگاریکردن له‌ ماقه‌کانیان له‌ ده‌ولته‌ی نیسلامدا ، بویه‌ خوازیری ناردنی هاوه‌لنک بوون له‌گه‌لیان که‌ ده‌ستپاک و به‌هیزی و ببیتنه‌ فرماندار له‌ ناویاندا کاری کومه‌لگه‌که‌یان ریکبضات ، پیغه‌مبهر (د.خ) فرمووی شه‌و سه‌ردانم بکه‌ن که‌سینکی شیوا دیاری ده‌که‌م له‌گه‌لتان بیت . ده‌لین عومهری کوپی خه‌تاب زوری پینخوشبوو نه‌و که‌سه‌ خوی بیت که‌ پیغه‌مبهر (د.خ) هه‌لی ده‌بژیریت بو نه‌و نه‌رکه ، به‌لام پینشه‌وا چاوه‌رینی کرد تا نه‌بو عوبه‌یده‌ هات ، ئینجا پینی فرموو : له‌گه‌لیان برۆ و دادوه‌ری له‌ نیوانیاندا بکه‌ به‌شیه‌یه‌ک خوا پینی رازی بیت . نه‌بو عوبه‌یده‌ نه‌و هاوه‌له بوو که‌ پیغه‌مبهر (د.خ) دهر‌باره‌ی ده‌یغه‌رموو : (هه‌موو نه‌ته‌وه‌یه‌ک که‌سینکی رازگری تیا‌یه ، رازگری شه‌م نه‌ته‌وه‌ش ، نه‌بو عوبه‌یده‌یه) .

کچه‌که‌ی گوتی : سوپاس دایه‌ گیان ، زانیارییه‌کی گرنگ بوو ، به‌م باسه‌ت زیاتر شاره‌زا بووم له‌ ژباننامه‌ی هاوه‌لان ، به‌ تایبعت نه‌بو عوبه‌یده (د.خ) . بویه‌ دایکی گوتی : له‌ ئیستا به‌ دواوه ، به‌ به‌ردوامی چیرۆک و ژباننامه‌ی هاوه‌لانت بو ده‌گیرمه‌وه ، تا سو‌دیان ئی وه‌رگری و هه‌ردوولاشمان پاداشتی خوایی وه‌رگرین .